

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Bouzerda

tegen

HLN.be

Met vijf mails van 21 maart 2023 dient de heer Said Bouzerda, mee namens zijn zoon, de heer Samy Bouzerda een klacht in tegen HLN.be. Aanleiding is een artikel van 19 maart 2023 onder de titel *“Cocainedierven, kom tevoorschijn”*: nieuwe aanslagen zijn waarschuwing van ontvoerders ‘De Schedel’. Redactievertegenwoordiger Edwin Ceulebroeck van Het Laatste Nieuws antwoordt met een brief van 24 april, via mail bezorgd op 4 mei, waarop meester Frank Coel, raadsman van Said Bouzerda, reageert met een brief van 19 mei 2023.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft via videoconferentie een hoorzitting gehouden op 3 juli 2023. Said Bouzerda en Frank Coel woonden de hoorzitting bij. Voor HLN.be waren Edwin Ceulebroeck en journalist Patrick Lefelon aanwezig.

DE FEITEN

Het artikel gaat over de mogelijke link tussen aanslagen op een restaurant in Wilrijk en een woning in de Zwartustersberg in Mechelen en de ontvoering van M.A. M.A. werd ontvoerd door een Servische bende, die vermoedde dat hij achter de diefstal van een ton cocaïne zat. In een filmpje dat later door zijn ontvoerders werd verspreid, zegt M.A. dat hij niets met de diefstal te maken heeft en dat hij zelf in de val is gelokt door King en Smiley, die er met de cocaïne vandoor zijn. Sindsdien maken de ontvoerders jacht op King en Smiley. De journalist schrijft dat volgens een betrouwbare bron de twee aanslagen een signaal zijn van de ontvoerders van M.A. en dat op beide adressen familieleden van King en Smiley wonen.

Het artikel vervolgt dat de ontvoerders twee weken eerder al de druk verhoogden met een eerste aanslag in de Jeanne Hellemansstraat in Mechelen. De journalist schrijft: “Toen ontplofte een explosief voor de woning van een familie waarvan de zoon bevriend is met Smiley. De geviseerde familie ontkende naderhand ook maar iets met Smiley te maken te hebben. Nochtans zat hun zoon zelf een tijdlang op verdenking van drugshandel in de gevangenis van Sint-Gillis.”

Volgens een goedgeplaatste bron die de journalist citeert, was de aanslag op het restaurant in Wilrijk een tweede waarschuwing van de ontvoerders, omdat dit restaurant in handen is van een schoonbroer van King en de ontvoerders willen dat King tevoorschijn komt om te onderhandelen over de verdwenen cocaïne. Ook bij de ontploffing in de Zwartustersberg in Mechelen zou er een link zijn naar King en Smiley. Daar wonen familieleden van Smiley. Volgens het artikel werden in Mechelen vier aanslagen gepleegd op een dikke maand tijd.

De woordvoester van het Antwerpse parket zegt in het artikel dat ze gerechtelijk de linken tussen de aanslagen en de ontvoering van M.A. kan ontcrachten, noch bevestigen.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER

Klager en zijn zoon die de klacht mee indient, wonen in het huis in de Jeanne Hellemansstraat in Mechelen waartegen een aanslag werd gepleegd en waarvan sprake is in het artikel.

Klager zegt dat het artikel hem en zijn gezin onbetwistbaar linkt aan de drugsmaffia en begrijpt niet waar de journalist die link vandaan haalt. In weerwil van de correcte en voorzichtige mededelingen van het parket dat alle pistes worden onderzocht, linkt de journalist de aanslag op het huis van klager met absolute stelligheid aan de drugsmaffia en de ontvoering van M.A. Hij schrijft niet in de voorwaardelijke wijs en door zijn stelligheid gaat hij lijnrecht in tegen de verklaringen van het parket. Hij overdrijft en poneert voorwaardelijkheden als zekerheden.

Deze link blijkt ook uit het beeld bovenaan het artikel, dat een collage is van een foto van een stuk van de voordeur van het huis van klager en een foto van de ontvoerde M.A.

Klager heeft er geen weet van dat zijn zoon bevriend is met Smiley, zoals in het artikel staat. Hij noemt dit een rechtstreekse en zware betichting. Ook zijn advocaat spreekt van verdachtmakingen ten aanzien van klager en zijn familie. De enige grond die er zou kunnen zijn is de eventuele vriendschap tussen twee mannen, zegt de advocaat, maar het artikel legt onbetwistbaar de link met gewelddadigheden en het drugsmilieu. Nog volgens klager hebben de ordediensten camerabeelden waarop te zien is wie er bij hem binnen en buiten gaat, en daarop is Smiley niet te zien, terwijl de journalist schrijft dat Smiley bij hem over de vloer komt. Smiley is hem onbekend, zegt klager.

De zin waarin de familie van klager ontkent dat ze ook maar iets met Smiley te maken heeft, is pas na publicatie op vraag van klager aan het artikel toegevoegd. De journalist heeft dit niet op eigen initiatief geschreven. Klager heeft hiervoor verschillende keren naar de redactie moeten bellen.

De journalist haalt deze ontkenning meteen onderuit. Aansluitend schrijft hij dat de zoon van klager 'nochtans' een tijdlang in de gevangenis zat op verdenking van drugshandel. Met deze formulering weerlegt hij de ontkenning en bekrachtigt de betrokkenheid bij drugshandel. Hij ridiculiseert en bagatelliseert de ontkenning en zet ze weg als onterecht.

Klager zegt dat de journalist zijn informatie rechtstreeks van de dader van de aanslag of zijn onmiddellijke omgeving heeft gekregen en spreekt van belangenvermenging. Hij heeft de stellige indruk dat de journalist contact heeft met de persoon die de aanslag heeft gepleegd en handelt in zijn opdracht om iedereen op een verkeerd spoor te zetten.

De aanslag werd gepleegd om 3.12u en de journalist was ter plaatse om 3.20u. Dat is onverklaarbaar, tenzij de journalist wist dat er een aanslag zou worden gepleegd. Hij lijkt het onderzoek te willen misleiden en in een richting te willen sturen op grond van 'betrouwbare bronnen', die ofwel de dader zelf zijn, ofwel zijn directe omgeving. Dat doet een zweem van partijdigheid, dan wel betrokkenheid en quasi mededaderschap vermoeden. De journalist criminaliseert klager als slachtoffer van de aanslag en lijkt het onderzoek te willen sturen of minstens beïnvloeden. Hij brengt het onderzoek in gevaar in plaats van het vooruit te helpen door namen aan de ordediensten door te geven.

Klager zegt dat de dader van de aanslag een privé probleem heeft met hem en zijn zoon. De dader heeft getracht om de zoon op het verkeerde pad te brengen, wat hem even gelukt is. Klager heeft zijn zoon met veel moeite uit de klauwen van deze man getrokken en dat is de reden van de wraakactie. De man heeft het juiste moment afgewacht om de aanslag te plegen zodat iedereen wordt misleid, ook het onderzoek. Als klap op de vuurpijl heeft hij de journalist gecontacteerd om dit te schrijven.

Klager neemt er aanstoot aan dat het artikel vermeldt dat zijn zoon in de gevangenis van Sint-Gillis heeft gezeten. Dat is volledig buiten proportie. Buiten de familie en de gerechtelijke diensten weet niemand dit. De journalist heeft deze informatie van de persoon die de aanslag heeft gepleegd, omdat hij de enige is die het weet. Klager erkent dat zijn zoon is veroordeeld voor handel in cocaïne, maar dat was minimaal. Hij kreeg een werkstraf omdat het de eerste keer was en hij na zijn voorwaardelijke invrijheidsstelling een nieuw leven begon.

Het artikel schendt de privacy. Het vermeldt de straatnaam en toont een deel van de vernielde voordeur op zeer herkenbare wijze. Het gooit de identiteit en de reputatie van de slachtoffers van de aanslag te grabbel en criminaliseert hen. De reputatie van klager en zijn gezin is zwaar geschaad en zijn sociaal leven is verwoest door hem te linken aan de drugsoorlog en de georganiseerde misdaad. Vrienden en kennissen hebben hem de rug toegekeerd en zijn echtgenote en kinderen durven niet meer buiten komen. De betichting over contacten met Smiley betekent een gevaar voor klager en zijn gezin. In plaats van de slachtoffers te beschermen, brengt de journalist klager en zijn gezin in gevaar.

HLN.BE

De berichtgeving over de aanslag tegen de woning van klager is gebaseerd op informatie van het parket en op betrouwbare bronnen binnen en buiten het gerecht. Het parket zei dat een link met het drugsmilieu wel degelijk wordt onderzocht, zoals steeds het geval is voor aanslagen in Antwerpen en daarbuiten. Alle aanslagen in die periode werden in verband gebracht met de ontvoering van M.A. en de diefstal van de cocaïne. Als het parket de aanslag systematisch linkt aan de ontvoering en de diefstal en als de journalist daarvan langs officiële kant bevestiging vindt, dan is het logisch dat hij daarover bericht.

Ook burgemeester De Wever van Antwerpen legde later in een persbericht, naar aanleiding van een nieuwe aanslag, de link tussen de verdwijning van een lading cocaïne, de ontvoering van M.A., de aanslag tegen de entourage van King en Smiley en twee aanslagen op huizen gelieerd aan deze personen in Mechelen.

Naast de versie van het parket legde de journalist zijn oor ook te luisteren bij betrouwbare bronnen. Hij volgt het gerechtelijk nieuws en de drugsmaffia al jaren en heeft doorheen de jaren een netwerk van zeer betrouwbare bronnen opgebouwd. Die hebben hem verteld over de link tussen de aanslag en de zoon van klager en Smiley. Volgens de bronnen is de zoon van klager bevriend met Smiley en heeft de aanslag alles te maken met die vriendschap. De verbanden die in het artikel worden gelegd, zijn hem door die bronnen aangereikt. De journalist is niet verplicht zijn bronnen bij naam te vermelden of bekend te maken. Het artikel is onderbouwd en bevat geen onwaarheden en ongegronde beschuldigingen. Anders dan klager beweert, schrijft de journalist nergens dat Smiley bij klager thuis over de vloer komt.

Klager zegt dat de journalist zeer snel na de aanslag ter plaatse was en dus moet geweten hebben dat er een aanslag zou gepleegd worden, maar hij is niet ter plaatse geweest. Ook de

lokale correspondent van Mechelen is er niet geweest, hij was ziek. Hij las pas 's ochtends in de Whatsapp groep waarin journalisten in Mechelen met elkaar communiceren dat er een aanslag was gepleegd en heeft dan zijn collega/vervanger op de hoogte gebracht, die pas in de loop van de voormiddag een kijkje is gaan nemen. Er is dus niemand van Het Laatste Nieuws/HLN.be kort na de aanslag ter plekke geweest. Een collega van een krant van een andere mediagroep is er 's nachts wel geweest.

De journalist heeft bij het vergaren van zijn informatie en het schrijven van zijn artikel te allen tijde onafhankelijk gehandeld en zich niet onder druk laten zetten door eventuele belanghebbenden bij de informatie, zoals klager onredelijk beweert en nog minder hard kan maken. Het is niet omdat hij informatie verkreeg uit betrouwbare bronnen en die bronnen anoniem wenst te houden, dat zijn onafhankelijkheid wordt geschonden of in het gedrang gebracht. Beweren dat de bronnen de daders zijn en dat de journalist onder een hoedje zou spelen met het criminele milieu is een zware betichting die HLN.be niet neemt. HLN.be vraagt zich ook af waarop klager zich hiervoor baseert.

Het artikel vermeldt op een loyale manier de ontkenning van de familie dat ze ook maar iets met Smiley te maken heeft. Dat staat letterlijk in het artikel. Die ontkenning is toegevoegd nadat klager naar de redactie of de correspondent had gebeld. Mogelijk is hij niet meteen bij de juiste persoon terechtgekomen en heeft hij enkele keren moeten bellen. Mogelijk heeft het ook even geduurd vooraleer het artikel werd aangepast, omdat het een samenwerking was tussen de correspondent van Mechelen en de journalist die de informatie van het parket heeft toegevoegd. Maar de reactie is lokaal weergegeven.

Het artikel respecteert de privacy en brengt de informatie met de nodige discretie. Klager en zijn zoon blijven volledig anoniem. Enkel de straatnaam van de woning wordt vermeld, en een beeld van een zo goed als onherkenbaar detail van de vernielde deur. Gezien de zwaarwichtigheid van de feiten is dit niet excessief.

De passage over de aanhouding van de zoon van klager op verdenking van drugshandel klopt. De journalist vernam dit van zijn bronnen en klager bevestigt dat zijn zoon in de gevangenis heeft gezeten en veroordeeld werd tot een werkstraf.

BESLISSING

De journalist heeft, zonder namen te noemen en in afwezigheid van klager en zijn advocaat, toelichting gegeven over zijn bronnen aan de rapporteringscommissie van de Raad. Hij maakt aannemelijk dat hij verschillende, van elkaar onafhankelijke en goed geïnformeerde bronnen heeft geraadpleegd en dat hij de informatie die zij hebben verstrekt en de verklaringen die zij hebben afgelegd getrouw heeft weergegeven. Het perscommuniqué van de burgemeester van Antwerpen legde achteraf dezelfde link als in het artikel tussen de aanslag enerzijds en Smiley en het Antwerpse drugsmilieu anderzijds.

Klager beweert dat de journalist samenspannt met of werkt in opdracht van degene die de aanslag heeft gepleegd en dat de dader ook zijn informatiebron is, maar hij voert daarvoor geen enkel bewijs aan. De Raad heeft geen aanwijzingen dat dit het geval zou zijn of dat de journalist het gerechtelijk onderzoek op enige manier zou willen beïnvloeden. Er zijn geen aanwijzingen dat de journalist niet onafhankelijk zou hebben gehandeld of dat er sprake zou zijn van belangenvermenging,

De paragraaf over klager legt een verband tussen de ontploffing voor de woning van klager en de vermoedelijke vriendschap van diens zoon met Smiley, maar criminaliseert of beschuldigt klager en zijn zoon of familie niet van betrokkenheid bij de drugsmaffia. Het artikel stelt dat de daders via de aanslag Smiley viseren. Ook de collage van de beelden van een klein stuk van de vernielde voordeur en de ontvoerde M.A. houdt geen beschuldiging in ten aanzien van klager en zijn zoon of familie.

Het artikel vermeldt, zoals klager had gevraagd, ook de reactie van de familie over de relatie met Smiley en dit wederwoord is loyaal weergegeven. De vermelding dat de zoon van klager in de gevangenis heeft gezeten voor druggerelateerde feiten is geoorloofd en relevant in de context van de berichtgeving. Ze doet niets af aan de reactie van de familie over Smiley.

Er is geen schending van het privéleven. Het artikel vermeldt geen naam of initialen van klager, zijn zoon of familie. De vermelding van de straatnaam en de publicatie van een foto van een klein stuk van de door de aanslag vernielde voordeur zijn geoorloofd en relevant in de context van de berichtgeving. Mogelijk kunnen mensen uit de directe omgeving klager en zijn gezin in het artikel herkennen, maar in ruimere kring en voor de doorsnee lezer zijn ze niet herkenbaar.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond

Brussel, 14 september 2023